

Chính phủ mới của Úc - mà đứng đầu là tân Thủ tướng Malcom Turnbull - sẽ rất khác so với chính phủ tiền nhiệm dù họ đều cùng thuộc liên minh Tự do-Dân tộc. Tuy nhiên, việc vẫn còn các lực lượng bảo thủ trong đội ngũ đứng đầu với việc sẽ chưa thể có ngay những thay đổi lớn mang tính định hướng trong thời gian ngắn hạn.

Ông Turnbull đã mô tả chính phủ của mình là một chính phủ sẽ nắm bắt được các cơ hội trong tương lai hơn là một chính phủ chỉ nhìn thấy những thách thức phía trước và tìm cách bảo toàn toàn trạng thái đã có. Chính phủ của người tiền nhiệm Tony Abbott đã bị chê cười vì lợi ích duy nhất là đứng, không biết chấp nhận những thách thức của thế kỷ 21 như biến đổi khí hậu và yêu cầu phải có một chính sách về năng lượng tái tạo có tính xây dựng.

Khi thành lập cái mà ông gọi là "chính phủ thế kỷ 21", tân Thủ tướng Turnbull đã cho thấy một sự tập trung rõ ràng của những kỹ năng kinh doanh và những thành viên hàng đầu, đứng trong chính phủ của mình. Ông đã gia tăng đáng kể số lượng nữ giới ở những vị trí chính trị cao, trong đó có việc chọn Thủ tướng nữ Marise Payne làm nữ Bộ trưởng Quốc phòng đầu tiên của Úc.

Vấn đề đối với ông Turnbull là liệu ông sẽ không thúc đẩy thay đổi quá nhanh. Mặc dù một số thành viên then chốt trong "đội bỏ ra vốn" của những người cấp cao bỏ ra thời gian của Tony Abbott trước đây đã bỏ lại phía sau, song vẫn còn một nhóm những người thuộc trung phái đó ở trong Nghị viện, trong đó có một vài người trong nội các của chính ông Turnbull. Thay đổi quá nhiều và quá nhanh sẽ tạo ra mâu thuẫn với lợi ích duy nhất của những người này, và họ chắc chắn sẽ ủng hộ bất cứ sự thay đổi lớn nào về chính sách, ít nhất là trong ngắn hạn.

Ông Turnbull có phong cách lãnh đạo sâu sắc hơn về mặt kinh nghiệm, nhất là trong lĩnh vực tài nhân, so với người tiền nhiệm. Ông từng có nhiều năm nhận học bổng ở trường Đại học Oxford, làm phóng viên, luật sư, giám đốc ngân hàng, nhà doanh nghiệp, chuyên gia thị trường trung tâm mua bán, và chính trị gia. Ông đều có những thành công đáng kể trong tất cả những nghề nghiệp này.

Năm 1986, khi còn là một luật sư 31 tuổi, ông đã bào chữa thành công cho cựu điệp viên MI5 của Anh Peter Wright trong vụ kiện nổi tiếng "Spycatcher". Ông được cử tri vọng hạm và các cuộc tranh luận dân ý cho thấy tầm ảnh hưởng chính phủ liên minh Tự do-Dân chủ tăng cao đáng kể.

Xếp sau trùm khai khoáng Clive Palmer, ông Turnbull là người giàu thứ hai trong nghị viện Úc. Có lẽ, đi đầu quan trọng nhất đó có thể thấy hiện một cuộc cải cách lớn về phân bổ hàng cho Úc trong tương lai, dù không phải trong ngắn hạn, đó là ông Turnbull là một người công hòa, từng lãnh đạo Phong trào Công hòa Úc. Trái lại, người tiền nhiệm - ông Tony Abbott - là một người bảo hoàng nhiệt tình, hai đầu năm nay đã lợi dụng hiềm hiềm sự vào hệ thống pháp luật Úc với việc trao tặng huy chương hi vọng sự Úc cho Hoàng thân Phillip.

Người trưởng Úc vẫn là bà Julie Bishop, song chức vụ của cô có những thay đổi tinh tế trong chính sách đối ngoại. Với trung tâm về thương mại và cộng đồng, chính phủ Turnbull có thể chú trọng tới những mối quan hệ quốc tế về kinh tế và thương mại

Hàn là an ninh. Sẽ có sự nhận thức lớn hơn rằng một trật tự cũ nên được khu vực do Mỹ đứng đầu đã chấm dứt, Trung Quốc hiện là người chơi quy định lớn mới trên sân khu vực, và cần phải có những thay đổi trong vị thế chiến lược của Úc. Do đó, Canberra có lẽ sẽ bắt đầu đàm phán theo Washington khi có những phê phán chi trích Trung Quốc.

Chính phủ Abbott chịu trách nhiệm về một "sự bùng nổ" với việc Úc can thiệp quân sự vào Trung Đông. Một vài trong số những người ủng hộ ông Turnbull đã phàn nàn ít nhất tình hình với cam kết mới đây của Úc về chiến dịch không kích ở Syria. Quyết định sẽ không thay đổi được, song ông Turnbull - cùng với tân Bộ trưởng Quốc phòng của mình - chắc chắn có chung sự thích với ông Abbott trong việc đưa ra những cam kết quân sự quốc tế.

Tân Bộ trưởng Quốc phòng Marise Payne tự mô tả mình là một người theo thuyết nam nữ bình quyền. Bà đã có lúc khiêu khích nhân vật báo chí Hàn trong Phòng Tờ do phải bác bỏ các bài những quan điểm ít theo truyền thống của mình. Bà là Thủ tướng nghị sĩ từ năm 2007 và là Bộ trưởng Nhân sinh trong Chính phủ ông Abbott. Trước là Chủ tịch Ủy ban Thủ tướng và Hội đồng, Quốc phòng và Thủ tướng mới đầy quyền lực, bà Payne có kinh nghiệm đáng kể trong lĩnh vực quốc phòng. Việc bổ nhiệm bà được coi là một bước ngoặt đáng kể.

Bà Payne là một người ủng hộ mạnh mẽ quan hệ của Úc với châu Á. Sau khi được bổ nhiệm, bà cho biết ưu tiên hàng đầu là quan hệ với Indonesia. Bà dự định sẽ thăm Jakarta để củng cố quan hệ và giúp giải quyết những vấn đề gai góc đã nảy sinh trong quan hệ song phương dưới thời chính phủ Abbott. Mặc dù liên minh giữa Úc với Mỹ vẫn là nền tảng cho chính sách quốc phòng và đối ngoại của Úc, song chắc chắn sẽ có một quan điểm thực dụng hơn và bắt đầu điều chỉnh với ý nghĩa của liên minh trong mối quan hệ của Úc ở khu vực.

Việc chính phủ Turnbull được thành lập đã làm giảm đi đáng kể triển vọng Úc sẽ cùng Nhật Bản đóng thêm những tàu ngầm mới. Sau khi Thủ tướng Abbott khi đó được cho là đã "bắt tay" với Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe, Nhật Bản dường như là lựa chọn ưu tiên để thực hiện dự án đóng tàu ngầm, song hiện sẽ phải đứng sau các đối thủ châu Âu đang đưa ra những lợi ích triển vọng hơn với việc đóng tàu ngầm ở Úc.

Mặc dù cá nhân ông Turnbull ưa thích các vấn đề về biến đổi khí hậu, chính sách năng lượng tái tạo, hôn nhân đồng giới, và là một người công hòa, song chắc chắn ông có thể thúc đẩy thay đổi chính sách trong những vấn đề này trong ngắn hạn. Các công việc lớn trong chính phủ của ông vẫn còn quá nhỏ. Tuy nhiên, trong trung hạn và dài hạn có thể sẽ có những thay đổi đáng kể không chỉ về những vấn đề trong nước đang gây tranh cãi, mà cả trong chính sách đối ngoại của Úc.

Tác giả là ông Sam Bateman, thành viên cao cấp trong Chương trình An ninh Biên giới Trừng Nghiên cứu Quốc tế S. Rajaratnam (RSIS) thuộc Đại học Công nghệ Nanyang (Singapore). Bài viết đăng trên trang "[Eurasia review](#)" (ngày 28/9)

Vấn Hiên (gt)